

PRH - Govor na Regionalnom ekonomskom forumu, Crna Gora, 16.10.2006.

**Ekscelencije,
gospođe i gospodo,
uvaženi sudionici skupa,**

Već po treći put, **sada možemo reći - tradicionalno**, okupljamo se na Regionalnom ekonomskom forumu. **Po prvi puta** izvan Hrvatske, u **Crnoj Gori**, jednoj od novih zemalja članica naše regije. Prilika je to da zahvalimo organizatorima na uloženom trudu i pozdravimo nastojanja da kretanja u našoj regiji budu redovito praćena.

Brojčanim pokazateljima **upravo iznesenog izvještaja** možemo, u cjelini, biti zadovoljni. Oni iskazuju **napredak u svakoj od zemalja regije**. Iako je kod nekih zemalja taj napredak vidljiviji, smatramo da u procesu koji se **upravo odvija na našim prostorima**, svaki, pa i najmanji, pomak treba doživljavati kao uspjeh i poticaj.

Rezultati mjerenja su jedno - na njih možemo i moramo utjecati, ponajprije mjerama izvršne vlasti. **Za našu regiju koja prolazi kroz sveukupnu tranziciju** - društvenu, političku i gospodarsku - od izuzetne je važnosti postojanje političke volje za promjenama. **Ona se mora manifestovati istovremeno na svim razinama vlasti i kod svih relevantnih subjekata**. Zahvaljujući njoj, **stvara se ozračje u kojem se reforme lakše donose i odlučnije provode**.

Naš zajednički konačni cilj jeste regiju dovesti na onaj **stupanj razvoja koji će je učiniti kompatibilnom** s aktualnim članicama Europske unije. Taj zadatak ostvarujemo **uloženim naporima vlastitih institucija i struktura**. Ne treba zaboraviti, međutim, da su važan i neizostavan **čimbenik u tom procesu i sve one, domaće i inozemne strukture-nevladine udruge, kao i akademska i poslovna zajednica koje doprinose ravnomjernijem i kontinuiranom razvoju** usmjerenom prema ostvarivanju zacrtanog cilja.

U tome i jeste vrijednost godišnjih izvještaja ovog foruma, **koji cjelovito sagledava razvojnu liniju naše regije**, želeći pridonijeti njezinoj konkurentnosti u europskim razmjerima.

Dopustite mi da Vas podsjetim da su se od našeg zadnjeg sastanka prije dvije godine, dogodile unutar regije velike promjene. **Osim političkog događaja najvećeg značenja** - razdvajanja, a potom i osamostaljivanja Srbije i Crne Gore, sve su zemlje ostvarile bitne pomake **u odnosu na svoj status prema Europskoj uniji**.

Dvije su pred učlanjenjem, jedna je otpočela pregovore o pridruživanju, **dvije su stekle status kandidata**, dvije su otpočele pregovore o sklapanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju...**Svi su ovi pomaci ostvareni sukladno napretku postignutom u reformama potrebnim za ispunjavanje općeprihvaćenih kriterija u procesu približavanja Europskoj uniji**.

Riječ je, dakle o veoma **divergentnoj regiji**. Iako sve zemlje nisu jednake u potencijalima konkurentnosti, sve se one u procesu približavanja susreću, ili su se

susrele s istim problemima. U tome leži i ključ naše upućenosti jednih na druge. U onome što su jedni prošli, mogu savjetom i iskustvom pomoći drugima. A ti isti mogu učiti od onih koji su tu fazu već prošli.

Sa zadovoljstvom mogu istaknuti da je Hrvatska uvijek **bila spremna pružiti pomoć i podršku**. I to iz najdubljeg uvjerenja da našu regiju treba što prije europeizirati. **U svojim sam istupima i razgovorima sa čelnicima regije uvijek isticao potrebu usvajanja evropskih standarda. I to ne zbog Europe, nego zbog nas samih.** Europski koncept je prvenstveno koncept mira i gradnje budućnosti među narodima različitim po tradiciji, kulturi, konfesiji i jeziku. Upravo taj koncept priželjkujemo za našu regiju.

Ako ubrzamo vrijeme i **bacimo pogled na kartu zemalja Europske unije** već za koji mjesec, vidimo da je naša uža regija poput enklave inkorporirana u Uniju. To ohrabruje da nastavimo sa reformama, da sami sebi ponovo **potvrdimo da za nas drugoga puta nema i da bez zadržke gradimo put** multietničkim, multikulturalnim i multikonfesionalnim odnosima na našim prostorima.

I ovom prilikom ću ponoviti - zakoni su jedno! Njih treba donositi. Ali, oni su prazan okvir ako ih se ne poštuje i ne primjenjuje. **Mi moramo u svijest ljudi usaditi ponašanja koja će biti nediskriminatorna.** A to je, vjerujte, najteži dio posla u kojem odgovornost zajedno nose strukture i vlasti i vjerskih zajednica i obrazovne strukture.

Uvijek sa isticao da su ulaganja i **mjere poticaja usmjerena na gospodarki opravak od neizostavnog značaja za cjelokupni uzlet regije.**

Pri tome bih i ovom prilikom ponovio da treba osposobiti **zemlje regije da maksimalno koriste vlastite potencijale** - prirodne i ljudske. Usmjeravati ih na dugoročno isplativu ekonomiju - proizvodnju i izvoz, a ne na uvoz od kojeg profitiraju tek pojedinci. **Time se smanjuje nezaposlenost i iskorjenjuje velika boljka svih zemalja u tranziciji.** A istovremeno spriječava još jedna - odljev mozгова.

To su imperativi kojima treba dati prioritet u programima naših vlada, i koje sredstvima međunarodnih fondova treba podržati.

Usprkos **značajnim razlikama u stupnju kompetitivnosti među zemljama regije**, neki su problemi još uvijek svugdje isti. Oni se odnose na neefikasnost javne uprave, sporost pravosuđa, **korupciju i visoku stopu poreznih opterećenja.** Odlučnim i dosljednim mjerama treba uklanjati ove prepreke.

Jedino njihovim iskorijenjivanjem, stvoriti će se uvjeti koji će povećati tržišnu konkurentnost, pogodovati razvoju finansijskog tržišta, uklanjati incidentne situacije pogodne za djelovanje organiziranog kriminala.

Otvaranjem mogućnosti veće dostupnosti poslovnih usluga, kao i lakša dostupnost i brže kolanje **vlasničkih dokumenata stvara se najpovoljnija klima za poboljšanje poslovnog okruženja.** Nepobitno je da se ti pomaci pozitivno odražavaju i na područje obrazovanja, funkcioniranja pravne države i ulaganja. **Uz to, ne treba zaboraviti da je kvaliteta funkcioniranja institucija, koja na prvom mjetu uključuje efikasnost i transparentnost, jedan je od temeljnih preduvjeta bržeg razvoja zemlje.**

Mi čvrsto vjerujemo u partnerstvo kao osnovu izgradnje kvalitetnijih i sadržajnijih odnosa.

Postoje, doduše, gledišta, kojima se ističe da mi u regiji nismo suradnici nego protivnici. Takva gledišta odlučno odbacujem, jer jedino partnerstvo među zemljama naše regije prihvatljivo je kao kriterij izgradnje suvremenih međudržavnih odnosa u našem prostoru.

S obzirom na isticanje značaja ostvarivanja partnerstva kao nužne orijentacije svake od zemalja regije, ponoviti ću i važnost individualnog pristupa u procesu približavanja Evropskoj uniji, koji uvažava vrednovanje vlastitih dostignuća. Individualnost u procesu približavanja, potvrđena u zaključcima Sastanka na vrhu Unije, ohrabruje nas. I usmjerava ne da uspoređujemo sebe s drugima, nego sebe sa našim vlastitim iskorištenim mogućnostima.

Možemo li učiniti više i bolje?

Možemo, ako u međusobnim odnosima ostanemo partneri, jer smo upućeni jedni na druge. I ako u odnosu prema EU ostanemo konkurentni, jer prelazimo isti put do najviše stepenice. Svaka bi zemlja, pri tome, trebala ulagati maksimalne napore da aktivira vlastite potencijale.

Nama političarima ta je zadaća voljom građana povjerena. Na nama je da je što bolje iskoristimo. A na vama je da nas u tome podržite.

Zahvaljujem!